

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Postboks 672
8508 NARVIK

Deres ref

Vår ref
22/3753-

Dato
26. september 2023

Tillegg nr. 4 til Tildelingsbrev for IMDi 2023 - Revidert

Vi viser til tildelingsbrev til IMDi for 2023, samt tillegg til dette. Her følger tillegg nr. 4 til tildelingsbrev for 2023. Ved en inkurie kom ikke oppdrag nr. 2023-27 med i tillegg nr. 4 som ble oversendt 25. september 2023. Vi ber dere ta utgangspunkt i dette tillegg.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag

Oppdrag nr. 2023-25	Oppfølging av Handlingplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2023 – 2026.
Bakgrunn Det vises til regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2023-2026 som ble lagt frem januar 2023. IMDi skal iverksette flere av tiltakene i planen, også i samarbeid med andre relevante aktører.	
Beskrivelse av oppdraget Følgende tiltak skal iverksettes innenfor planens tidsperiode. Det vises til planen for utfyllende tekst om tiltakene. Tiltak 20: Utvikle en FoU-portefølje som skal øke kunnskapsgrunnlaget Tiltak 32: Minoritetsrådgivere skal synliggjøre aktuelle hjelpetilbud og -tjenester Tiltak 33: Utvikle en kompetansepakke om lhbt+ til bruk i norskopplæring, introduksjonsprogram og voksenopplæring Tiltak 34: Gjennomføre holdningsskapende arbeid rettet mot innvandrerbefolkningen. Tiltak 35: Utvikle veiledningsmaterieell for tolker Tiltak 36: Bestille forskning om sammensatt diskriminering av skeive med etnisk minoritetsbakgrunn	
Frist:	Årlig rapportering 15. januar 2024, 2025 og 2026, samt ved behov.

Bakgrunn

For å få en overordnet analyse av arbeidet med å få ukrainske fordrevne sysselsatt, samt innspill og forslag til tiltak som ved behov kan bidra til å styrke arbeidet med å få fordrevne ut i arbeid, satte AID ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe 22. mai 2023. Gruppen overleverte sin rapport 14. august 2023.

Arbeidsgruppen avdekket flere barrierer for arbeidsmarkedsintegreringen av ukrainere, og kom med en rekke forslag til tiltak for å løse disse. Kommunene og NAV har de siste årene vært opptatt av å rette tilbudet som gis til nyankomne inn mot varig tilknytning til arbeid gjennom formell kvalifisering. De fordrevne fra Ukraina står i en annen situasjon med i utgangspunktet et midlertidig opphold. De har i all hovedsak formell kompetanse, og kort tid i introduksjonsprogrammet innebærer i realiteten en forventning fra myndighetene om at den enkelte trer inn i tilgjengelige stillinger raskt, selv om jobben ikke nødvendigvis matcher den enkeltes medbrakte utdanning eller arbeidserfaring.

Manglende kompetanse og erfaring hos kommunene er en barriere for kvalitet i tilbudet, kapasitetsutfordringer er en annen. Ulikt syn på oppgave- og ansvarfordeling mellom kommunens flyktningtjeneste og NAV kan også by på utfordringer. Videre vurderer arbeidsgruppen manglende tilgang til balansert informasjon om både rettigheter og plikter til målgruppen selv, manglende kunnskap om hvor arbeidsgivere skal henvende seg for å rekruttere flyktninger og manglende tilgang til fleksibel språkopplæring som andre barrierer for å få inkludert nyankomne ukrainske flyktninger på arbeidsmarkedet. Til sammen har dette ført til store variasjoner i tilbudet som gis og for lite arbeidsretting i enkelte kommuner.

Arbeidsgruppen anbefaler flere tiltak, blant annet at det formidles en forventning om rask overgang til arbeid, selv om arbeidet ikke nødvendigvis matcher medbrakt kompetanse og erfaring. Videre anbefales det at det i samarbeid med partene i arbeidslivet utarbeides god informasjon og plan for formidling av hvordan arbeidsgivere kan bidra, samt informasjon om nødvendig språknivå. For å bidra til mer fleksibilitet i norskopplæringen anbefaler arbeidsgruppen at det utvikles et nasjonalt tilbud om digital norskopplæring. Arbeidsgruppen oppfordrer også til at samarbeid om lokale jobbmesser brukes aktivt for å matche arbeidsgivere med behov for arbeidskraft med flyktninger fra Ukraina som er klare for jobb. Videre anbefaler de at det utvikles yrkes-/bransjerettede kurs tilpasset fordrevne fra Ukraina, som kan kombineres med å være i arbeid.

Gruppen anbefaler også at målgruppen får samme signaler som praksisfeltet, inkludert god informasjon om rettigheter og plikt til egeninnsats for å bli økonomisk selvhjulpen. Gruppen anbefaler videre at det utvikles kompetansepakker om fleksibel norskopplæring og arbeidsrettet norskopplæring, kompetansepakke om samarbeid om arbeidsrettede kvalifiseringsløp og utvikling av en digital veileder for samarbeid mellom Arbeids- og

velferdsetaten og kommunene om introduksjonsprogram. Disse anbefalingene har IMDi, AVdir og HK-dir allerede startet oppfølgingen av.

Bedre bruk av kompetanseopplysninger er en forutsetning for å følge opp flere av anbefalingene fra arbeidsgruppa, blant annet for planlegging og gjennomføring av yrkes/bransjerettede kurs og for å gi arbeidsgivere oversikt over tilgjengelig kompetanse. IMDi gjennomfører et større digitaliseringsprosjekt til og med 2024. Første versjon av ny løsning for kompetansekartlegging er allerede lansert. Løsningen innbefatter per nå ikke personer med kollektiv beskyttelse.

Det er viktig med et godt samarbeid med partene i arbeidslivet. Partene bør derfor involveres bredt i oppfølgingen av arbeidsgruppens anbefalinger, og KS må involveres både som arbeidsgiver og som tjenesteyter.

Oppfølgingen av flere av anbefalingene fra den hurtigarbeidende gruppen må ses i sammenheng med felles oppdrag til IMDi, AVdir, HK-dir Hdir og Udir om *Oppfølging av nasjonal plan for mobilisering av ressurser*.

Beskrivelse av deloppdragene

IMDi, HK-dir og AVdir får i oppdrag å følge opp forslag fra den hurtigarbeidende gruppen gjennom følgende deloppdrag:

Deloppdrag 1: Oppfølging av forslag til kommunikasjonsiltak

Det må på alle nivåer, nasjonalt, regionalt og lokalt, formidles samme budskap. Direktoratene får i oppdrag å sørge for at et felles budskap på en hensiktsmessig måte blir spredt ut til regionalt statlig nivå (herunder statsforvalterembetene), fylkesnivå og kommunalt nivå, herunder flyktningtjenesten, voksenopplæringen og NAV, samt den enkelte ukrainer. De fordrevne må få samme signaler som praksisfeltet, inkludert god informasjon om rettigheter og plikt til egeninnsats for å bli økonomisk selvhjulpne.

Budskapet skal baseres på vedlagte budskapsdokument (vedlegg 2).

Den juridiske veilederen på IMDi.no må videre oppdateres i overenstemmelse med vedlegg 3. Vedlegget er utarbeidet i tråd med en tolkningsuttalelse som er sendt IMDi separat. Statsforvalterne har fått i oppgave å veilede om det midlertidige regelverket gjennom tildelingsbrevet for 2023 og må gjøres kjent med oppdateringen og tolkningsuttalelsen.

IMDi har hovedansvaret for oppdraget.

Deloppdrag 2: Hurtigarbeidende prosjekt for samarbeid med partene

Direktoratene får i ansvar å etablere en prosjektgruppe, ledet av IMDi, med deltakere fra AVdir, IMDi, HK-dir og partene. Departementet avklarer deltakelsen fra partene. Målet for prosjektet er å utarbeide en budskapsplattform og gjennomføre en egen informasjonskampanje, rettet mot særlig relevante bransjer. Kampanjen vil kunne spres både gjennom offentlige nettsteder som nav.no, arbeidsplassen.no, og ved annonser i relevante (nett)aviser/plattformer, samt gjennom sosiale medier som Facebook, LinkedIn

og Instagram. Som en del av arbeidet skal det utarbeides informasjon som svarer ut følgende problemstillinger:

- Hvor kan arbeidsgivere henvende seg hvis de ønsker å rekruttere flyktninger?
- Hvordan kan de få kunnskap om tilgjengelig kompetanse?
- Hva er nødvendig språknivå? Hva kjennetegner de ulike språknivåene?
- Hvordan bør arbeidsgivere legger til rette for at flyktingene kan delta i språkopplæring og annen oppkvalifisering parallelt med jobb?
- Hvordan kan arbeidsgivere inngå i samarbeid om lokale jobbmesser for å matche arbeidsgivere med behov for arbeidskraft med flyktninger fra Ukraina som er klare for jobb?
- Hvordan kan partene bidra til at flere medlemsbedrifter/ bransjer med rekrutteringsbehov deltar på slike jobbmesser lokalt og regionalt?

Partene kan involveres i arbeidet med deloppdrag 3-5 gjennom bruk av den hurtigarbeidende prosjektgruppa.

IMDi får hovedansvar for å anskaffe og følge opp/utarbeide kampanje i samarbeid med øvrige direktorat. Tentativ kampanjeperiode er november-desember 2023.

Deloppdrag 3: Tilgjengeliggjøre kompetanseopplysninger på aggregert lokalt nivå

Direktoratene skal i samråd med KS og eventuelt andre relevante aktører, sørge for at kompetansekartleggingen av bosatte fordrevne fra Ukraina kan utnyttes best mulig, slik at flere går raskt over i arbeid. IMDi skal sørge for at de lokale aktørens behov møtes ved tilpasninger av digitale løsninger og faglig støtte.

Del 1:

- a) Beskrive behov og utarbeide veiledningsmateriale for at kommuner, NAV og arbeidsgivere kan ta i bruk kompetanseopplysninger på individ- og aggregert nivå. Dette ses i sammenheng med oppdraget om nasjonal plan for mobilisering av ressurser. Utveksling av kompetanseopplysninger med NAV må skje i trygge kanaler.
- b) Innrette og prioritere IMDis pågående digitaliseringsarbeid for å møte behovene til kommuner, NAV og arbeidsgivere, jf. pkt. a. Dette inkluderer vurdering av behov for en selvbetjeningsløsning hvis antall fordrevne fra Ukraina forsetter å stige.

Del 2:

Ta i bruk funksjonalitet utviklet på IMDis nye digitale plattform som møter behovene for kommuner, NAV og arbeidsgivere for kompetanseopplysninger for bosatte personer med kollektiv midlertidig oppholdstillatelse. Iverksettes etter avtale med departementet.

Partene i arbeidslivet bør involveres i arbeidet.

IMDi har hovedansvaret for oppdraget.

Deloppdrag 4: Yrkes-/bransjerettede kurs på bakgrunn av etterspurt kompetanse i arbeidsmarkedet

Direktoratene får i oppdrag å utrede om det er hensiktsmessig å foreslå og utarbeide korte yrkes-/bransjerettede kurs som både kan gjennomføres innenfor rammene av introduksjonsprogrammet og av arbeidssøkere som har avsluttet introduksjonsprogram, og eventuelt i kombinasjon med ordinært arbeid.

Det må avklares hvilke bransjer det er behov for kurs innenfor, og hvordan dette kan gjennomføres. I arbeidet skal direktoratene både se hen til innretning av AMO-kurs i NAV, HK-dir sine profiler for grunnleggende ferdigheter i ulike yrker, og mulighetsrommet innenfor bruken av integreringstilskuddet og eventuelle tilbud eller muligheter i fylkeskommunens regi.

Videre bør det vurderes hvorvidt en eventuell anskaffelse skal gjennomføres nasjonalt (nettbaserte kurs) eller lokalt. Ved anskaffelser lokalt bør det bli sett hen til aggregerte kompetanseopplysninger om målgruppen lokalt.

Både utredning og en eventuell anskaffelse bør gjennomføres hurtig gitt dagens situasjon.

Partene i arbeidslivet bør involveres i arbeidet.
AVdir har hovedansvaret for oppdraget.

Deloppdrag 5: Nasjonalt tilbud om digital norskopplæring

HK-dir skal i samarbeid med IMDi etablere et nasjonalt tilbud om digital lærerstyrt opplæring i norsk som kan kombineres med arbeid. Målet er å få etablert et nasjonalt tilbud om digital norskopplæring som skal iverksettes så tidlig som mulig i 2024 og senest innen utgangen av 1. kvartal 2024. Etableringen kan skje enten i form av en tilskuddsordning og/eller en anskaffelse fra HK-dir. Arbeidet skal bygge på eksisterende kunnskapsgrunnlag om voksnes læring og digital fjernundervisning. Oppdragsbesvarelse med anbefalt løsningsforslag skal inneholde fremdriftsplan og administrative og økonomiske konsekvenser. Løsningsforslaget skal kunne ivareta krav til kvalitet i opplæringen, mål for oppnådd språknivå og dimensjoneringshensyn.

Partene i arbeidslivet bør involveres i arbeidet.
HK-dir har hovedansvaret for oppdraget.

Finansiering

Oppdragene gjennomføres innenfor direktoratenes gjeldende driftsrammer.

Frist:	Deloppdrag 1: løpende Deloppdrag 2: 31.12.23 Deloppdrag 3, 1 a : 1.11.23 Deloppdrag 3, 1 b: 21.11.23 Deloppdrag 3, 2: fristen settes etter nærmere avtale med departementet. Deloppdrag 4: 15.11.23
---------------	--

	Deloppdrag 5: Forslag til innretning 15.11.23. Iverksettelse senest 1. kvartal 2024
--	---

Oppdrag nr. 2023-27	Oppfølging av nasjonal plan for mobilisering av ressurser
----------------------------	--

Bakgrunn

IMDI har i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet (AVdir), Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), Helsedirektoratet (Hdir), Utdanningsdirektoratet (Udir) og Utlendingsdirektoratet (UDI) utarbeidet en nasjonal plan for mobilisering av ressurser til tjenesteyting hos kommuner og fylkeskommuner. Den nasjonale planen skulle bidra til at kommuner og fylkeskommuner blir bedre rustet til å møte de lokale behovene som enten er der allerede, eller de kan møte i tiden fremover med en ytterligere tilstrømning og stort bosettingsvolum. Hensikten med den nasjonale planen er å ta i bruk ressursene hos de fordrevne selv og øvrige personer i Norge med ukrainsk bakgrunn, og dermed avhjelpe kommunene og fylkeskommunene.

AID, HOD og KD vurderer at det i en situasjon med høyt press på det kommunale og fylkeskommunale tjenestetilbudet er svært viktig å benytte potensialet som ligger i å dra nytte av verdifull kompetanse hos de nyankomme selv.

Det er viktig at nyankomme som har relevant kompetanse, får informasjon og veiledning om at deres kompetanse kan være viktig både for tjenestetilbudet i kommunene og fylkeskommunene. Dette er nødvendig for at den enkelte kommer i arbeid, får brukt sin medbrakte kompetanse og blir en del av samfunnet. Presset på tjenestene kan på denne måten dempes, og andre nyankomme som trenger det, kan bli møtt av kompetente voksne som også kan språket deres. Den enkelte må få vite hva de kan gjøre selv for at kompetansen deres kan komme til nytte regionalt og lokalt.

Tilsvarende må de som trenger arbeidskraft få informasjon om relevant kompetanse blant personer som oppholder seg i deres arbeidsmarkedsregion. Det er ikke tilstrekkelig at det finnes informasjon eller veiledning om dette. Konkrete tiltak må vurderes for at nyankomme med kompetanse og ulike aktører som har behov for kompetanse innenfor en arbeidsmarkedsregion, får vite om hverandre.

Mange nye bosettingskommuner har liten erfaring med å tilby opplæring og kvalifisering for nyankomme flyktninger. For disse kommunene særlig, kan det være hensiktsmessig med konkrete pakkeløsninger for opplæringsløp som kan gjennomføres innenfor rammen av kort programtid i introduksjonsprogrammet, og som er rettet mot yrker/ stillinger hvor det er behov for arbeidskraft. Disse opplæringsløpene bør kunne benyttes av alle flyktningsgrupper, og også andre målgrupper med tilsvarende behov, som ikke er omfattet av introduksjonsprogrammet. Arbeidet bør ses i sammenheng med forslaget til den hurtigarbeidende gruppen om arbeidsmarkedsintegrasjon blant fordrevne fra Ukraina om yrkes/ bransjerettede opplæring.

Beskrivelse av oppdraget

Del 1. Forslag til tiltak for å sikre kobling av kompetanse og kompetansebehov lokalt og regionalt for å dekke kommuner og fylkeskommuners kompetansebehov

Vi ber direktoratene foreslå tiltak/løsninger som sørger for at nyankomne med relevant kompetanse, får informasjon om at deres kompetanse kan være etterspurt og hva de selv bør gjøre for å tilgjengeliggjøre og tilpasse medbrakt kompetanse. Tjenestene i kommunen (herunder private barnehager) eller fylkeskommunen som trenger arbeidskraft, må få tilgang til informasjon om personer i arbeidsmarkedsregionen som kan dekke kompetansebehovene.

Tiltakene bør kunne iverksettes hurtig og gjennomføres innenfor gjeldende lovverk og økonomiske rammer. Dersom ordningen kan bli vesentlig bedre om rammebetingelsene endres, ber departementene også om slike forslag.

Hensikten med tiltakene er primært å bidra til å dekke kommuner og fylkeskommuners kompetansebehov for assistenter og lærere i barnehage og skole, samt for medhjelpere i helsesektoren. Hvis direktoratene ser at tiltakene kan ha overføringsverdi til andre sektorer er det fint om dette kommer frem i forslaget.

Del 2. Iverksetting av tiltak for å koble kompetanse og kompetansebehov. Direktorene bes om å iverksette foreslåtte tiltak etter klarsignal fra departementene.

Del 3. Forslag til korte yrkes- og bransjerettede opplæringsløp for å bli assistent eller medhjelper. Vi ber direktoratene utarbeide forslag til korte yrkes- og bransjerettede opplæringsløp innenfor rammen av kort programtid i introduksjonsprogrammet, og ikke som et opplæringstiltak i NAV. Det skal utvikles *ett* løp med mål om å jobbe som assistent innenfor barnehage- og opplæringssektoren, og *ett* løp med mål om å jobbe som medhjelper innenfor helse- og omsorgstjenestene, jf. helsepersonelloven § 5. Opplæringsløpene skal også kunne benyttes av andre målgrupper med tilsvarende behov, som ikke deltar i introduksjonsprogram.

For å komme raskt i gang kan direktoratene vurdere om det er mulig å starte med lavterskeltilbud (f.eks. knyttet til praksisplasser og språkopplæring) som kan bygges ut med andre tilbud på sikt.

Del 4. Iverksetting av korte yrkes- og bransjerettede opplæringsløp

Opplæringsløpene bør kunne iverksettes raskt, og fortrinnsvis gjennomføres innenfor direktoratenes gjeldende driftsrammer.

Føringer for hvordan oppdraget skal utføres:

Oppdraget skal utføres i samarbeid mellom IMDI, Hdir, Udir, HK-dir og AVdir. IMDi får i ansvar å lede og koordinere oppdraget. Det skal leveres en samlet rapport fra direktoratene.

Finansiering

Oppdraget gjennomføres innenfor direktoratenes gjeldende driftsrammer.

Frist:	Del 1: 1.11.2023 Del 2: Avtales i dialog med departementene ved igangsetting. Del 3: 1.12.2023 Del 4: Avtales i dialog med departementene
---------------	--

9. Tildeling av midler

9.1 Budsjetttrammen

Vi viser til tillegg nr. 3 til tildelingsbrev til IMDi datert 30. juni 2023. Tillegg nr. 3 inneholdt feil i tabellen over midler IMDi disponerer. Dette tillegget erstatter summene som ble oppgitt i tillegg nr. 3.

Etter endringene i dette tillegget disponerer IMDi følgende:

Kap./post	Postnavn	Sum
670/01	Driftsutgifter	373 557 000
671/45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	72 345 000
671/62	Kommunale integreringstiltak	221 150 000

Med hilsen

Tarjei Havnes (e.f.)
avdelingsdirektør

Karwan Almassy
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen